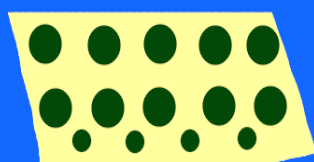

Lament jeziora

Patryk Daniel
Garkowski

Lament jeziora

**Patryk Daniel
Garkowski**

Patryk Daniel Garkowski: Lament jeziora

ISBN: 978-83-67117-35-7

Data wydania: 13 grudnia 2022 r.

Wydanie I

Wydawca: Patryk Daniel Garkowski

Okładka: Patryk Daniel Garkowski

Patryk Daniel Garkowski:
Lament jeziora

O książce

Książeczka ta składa się z pięknego utworu lirycznego oraz aż z trzydziestu dziewięciu różnorodnych oraz ciekawych zadań do tegoż dzieła.

Lament jeziora opowiada o mieszkających nad wodą chłopcach - stracili oni rodziców i pogrążają się w higienicznym zaniedbaniu. Ci młodzi ludzie płci męskiej wcale nie kąpią się, a zatem uwalniają ze swoich ciał nieprzyjemne wonie. To zaś bardzo denerwuje upersonifikowane jezioro, które wyraża gniew, irytację, smutek. A więc głównym tematem utworu okazują się być negatywne doznania emocjonalne wodnego zbiornika. Na koniec wrażliwe jezioro, nie wytrzymawszy, przemawia do chłopców, a ci zaś w końcu zażywają kąpiele. Możliwość mówienia, gdy chodzi o wodę, figuruje jako element fantastyczny, czyli cudowny. Z kolei bohatera zbiorowego (wykreowane organizmy męskie) uznamy ewidentnie za typ realistyczny.

Tytuł utworu wierszowanego i jednocześnie rymowanego wskazuje na jego przynależność gatunkową. Lament (nowoczesny) tym się cechuje, że wyrażone są w nim przez postać fikcyjną - bohatera niekoniecznie ludzkiego lub przez podmiot literacki (mianowicie przez podmiot liryczny lub przez narratora, w zależności od struktury tekstu) pewne negatywne emocje, choćby rozpacz, głęboki smutek czy pewne rozterki. I te zupełnie niepozytywne uczucia stanowią dominantę kompozycyjną w przypadku lamentu. Dodatkowo w nowoczesnym lamencie ma prawo występować obrazowanie naturalistyczne, choćby więc opisywanie brzydoty (tutaj natomiast przejawem naturalizmu będzie epatowanie, operowanie wstrętnymi zapachami chłopięcymi).

W rzeczonym gatunku literackim - lamencie - występują cechy typowe dla przemówienia. Oto podmiot lamentowy uzewnętrznia siebie, odślania swą psychikę, swe wnętrze, relacjonuje zdarzenia przykre, między innymi prywatne, intymne, ale i publicznej natury. W tym przypadku podmiotem lamentowym będzie uosobione jezioro, które potrafi odczuwać jak człowiek, może mówić; i powodować u siebie bulgotanie czy kipienie - zaliczalne do lamentowego wyznania.

Ostatecznie sytuacja liryczna (lamentowa) kończy się, dobiega kresu, traci prawo bytu, ponieważ chłopcy finalnie myją się w jeziorze. Uff! A zatem nie ma już więcej powodów do rozpacz, niepokoju albo do wyrażania gniewu. Toteż koncept lamentowy ulega wyczerpaniu.

Serdecznie zapraszam do przeczytania mojej książki wspaniałej.

Patryk Daniel Garkowski

Patryk Daniel Garkowski:
Lament jeziora

Lament jeziora

Chateczka nad wodą stała,
W bagnistą ziemię się zapadała.
Ledwie, ledwie się trzymała.
Gromada w niej chłopców mieszkała.

Sami w niej chłopcy bytowali.
Nie myły się te krzepkie brudasy.
Wzburzone jezioro bulgotało,
Z bezbrzeżnej złości kipiło:

„Nie mogę wytrzymać paskudnych woni,
Co ulatniają się z ciał okropnych.
To smród spod stopy, a tam czuć odbył!
Już dosyć, błagam, no dosyć!”

Z wodą ci chłopcy byli na bakier,
Zamieszkiwali nędzniętką chatę.
Mieli w zwyczaju śmierdzieć, nie pachnieć,
Ich domek lichy pogrążał się w bagnie.

„Nie mogę wytrzymać paskudnych woni,
Co ulatniają się z ciał okropnych.
To woń spod krocza, tam smród spod pach.
Czy na przemowę już nadszedł czas?”

Patryk Daniel Garkowski:
Lament jeziora

„Gdy otwierają okna,
Gdy otwierają drzwi,
Rosa woni okropna
Przecina mnie jak sznyt.”

„Gdy coś mówią do siebie,
Gdy śpią w swoich barłogach,
Wstęga woni okropna
Kłębi się we mnie jak nić.”

„Kiedy robią zapasy -
Gdy się kotłują na niby,
Fala przybywa zapachów,
Wsiąkając w moje żyły.”

Więc woła chłopaczków woda:
„Niezmiernie mi jest was szkoda,
Straciliście swoich bliskich -
Nie macie matki i ojca.”

„Lecz, proszę, umyjcie się wreszcie,
Stanowczo to wam potrzebne!
Śmierdzący ludzie to bestie.
Zapaszki od was są wstrętne!”

Więc chłopcy poszli się umyć,
Umyli się w cudnym jeziorze.
I śmierdziec przestali ci chłopcy.
Przemowa nierzadko pomoże.

Patryk Daniel Garkowski:
Lament jeziora

Zadania do tekstu

Zadanie 1. Zaznacz, jaki tytuł posiada przeczytany przez Ciebie utwór poetycki. (0-1 p.)

- a) *Lament wodonośny.*
- b) *Lament jeziora.*
- c) *Przemowa jeziora.*
- d) *Akwen w końcu nie wytrzymał.*

Zadanie 2. Podaj, z ilu zwrotek (strof) składa się analizowany tekst. (0-1 p.)

Zadanie 3. Ustal, do jakiego rodzaju literackiego przynależy badane dzieło artystyczne? Uzasadnij swoją odpowiedź. (0-2 p.)

- a) Do hipertekstu.
- b) Do dramatu.
- c) Do liryki.
- d) Do epiki.

Krótkie uzasadnienie dokonanego wyboru:

Zadanie 4. W wersie pierwszym tekstu: *Chateczka nad wodą stała* zauważalny jest środek artystycznego wyrazu: (0-1 p.)

- a) gradacja przyimkowa (*nad wodą*).
- b) zgrubienie (*chateczka*).
- c) zdrobnienie (*chateczka*).
- d) hiperbola (*stała*).

Zadanie 5. Podkreśl, gdzie jest obecny epitet, w następującym fragmencie utworu: *W bagnistą ziemię się zapadała.* (0-3 p.)

Czemu służy rzeczony środek stylistyczny, jaka okazuje się jego rola?

- a) Zastosowany środek poetycki podkreśla nieestetyczność terenu bądź jego brzydotę.
- b) Użyty artystyczny środek wskazuje na niestałość oraz wilgotność gleby - podłoża dla domu chłopięcego; domostwo dzieci nie posiada solidnych fundamentów, nadto stanowi odosobnione - nikt inny w okolicy nie mieszka.
- c) Epitet, zastosowany w utworze, unaocznia czytelnikowi, że to tylko od jeziora zależy, czy zechce ono w dalszym ciągu podmywać domostwo, a w ostateczności czy zapragnie strącić je w swe czarne, głębokie czeluście.
- d) Dzięki wykreowanemu tropowi poetyckiemu czytelnik ma pewność, co wydarzy się na samym końcu - otóż domostwo całkowicie się zapadnie, ulegnie pograżeniu w czeluściach wodnych.

Patryk Daniel Garkowski:

Lament jeziora

Zadanie 6. Odpowiedz, jakie cechy tekstu o jeziorze wskazują na to, że mógłby ów utwór reprezentować gatunek literacki: lament? Podaj tutaj wyłącznie dwie istotne cechy lamentu. (0-2 p.)

cecha nr 1)

cecha nr 2)

Zadanie 7. Ostatni wers utworu: *Przemowa nierzadko pomoże* okazuje się być: (0-1 p.)

- a) klamrą kompozycyjną.
- b) zdaniem złożonym podrzędnie, wynikowym.
- c) morałem albo dydaktyzmem.
- d) prośbą do władcy wszelkich akwenów, sformułowaną przez upersonifikowane jezioro.

Zadanie 8. Zakreśl: prawda lub fałsz przy poniższych stwierdzeniach. (0-5 p.)

- 1) Gromadą chłopców w utworze było rodzeństwo - grupa osobników zespolona więzami krwi, na co wskazuje zwłaszcza wypowiedź jeziora - skierowana do młodych ludzi płci męskiej. prawda/fałsz
- 2) We fragmencie: *Ledwie, ledwie* mamy do czynienia ze środkiem powtórzeniem. prawda/fałsz
- 3) W dziele literackim bohaterem jest uosobione jezioro, a oprócz tej postaci nieludzkiej występuje w tekście narrator/podmiot liryczny i bohater zbiorowy: zaniedbani higienicznie chłopcy. prawda/fałsz
- 4) Ważną cechą badanego utworu okazuje się być przenikanie świata fantastycznego z realnym, prawdopodobnym, ponieważ jezioro dysponuje możliwością przemawiania do chłopców, ci zaś słyszą albo inną drogą (psychicznie) odbierają słowa oznajmiane przez zirytowaną wodę. prawda/fałsz
- 5) Chłopcy występujący w wierszu nie posłuchali wody, w dalszym ciągu oni nie korzystali z żadnych kąpeli. prawda/fałsz

Zadanie 9. Poprzez użycie w tekście jakiego rzeczownika osoba mówiąca (podmiot literacki) przybliżyła nieco zaawansowanie wiekowe bohatera zbiorowego? (0-1 p.)

- a) Poprzez użycie rzeczownika: chłopcy.
- b) Dzięki zastosowaniu rzeczownika: ojciec.
- c) Dzięki użyciu rzeczownika: rosa.
- d) Poprzez odmienienie rzeczownika: sznyt.

Zadanie 10. Jak myślisz, dlaczego bohaterzy typu ludzkiego mieszkali w domu niedaleko jeziora sami, bez dorosłych, odpowiedzialnych, troskliwych opiekunów? (0-1 p.)

- a) Uciekli dawno temu od swych kochających rodzin.
- b) Ponieważ został rzucony na nich czarnoksiężski urok.
- c) Gdyż wygnano ich z rodzinnego miasta za dokonane poważne przestępstwa.
- d) Bo stracili rodziców (tych przodków zabrała śmierć).

Patryk Daniel Garkowski:

Lament jeziora

Zadanie 11. Wymyśl dwa przykłady wydarzeń traumatycznych, które mogłyby u dzieci spowodować wielkie zaniedbania higieniczne. Zatem co takiego mogłoby sprawić, że niedorośle organizmy ludzkie zaprzestałyby kąpiele, mycia swoich części cielesnych? (0-2 p.)

przykład pierwszy:

przykład drugi:

Zadanie 12. W wersie: *Sami w niej chłopcy bytowali* czasownik na końcu może nasuwać na myśl czytającemu: (0-3 p.)

- a) pachy człowiecze, wulgaryzmy olfaktoryczne.
- b) odbyty ludzkie.
- c) obrazowanie naturalistyczne.
- d) grę słów.

Zadanie 13. Ustal, czym okazują się być podkreślone słowa, obecne w przestrzeni dwóch przytoczonych wersów: (0-1 p.)

Wzburzone jezioro bulgotało,

Z bezbrzeżnej złości kipiłao:

- a) Przenośniami, a równocześnie epitetami stałymi (co chwila padają w utworze określenia: jezioro bulgoczące, jezioro kipiące, ich częstotliwość determinuje powstanie przydomków dla tego konkretnego zbiornika).
- b) Uosobieniami/personifikacjami, gdyż jezioro otrzymało cechy typowe tylko dla człowieka.
- c) Wyrazami dźwiękonaśladowczymi - onomatopejami.
- d) Epiforami zupełnymi i animizacjami.

Zadanie 14. Czy można stwierdzić, że w obrębie wersów:

Nie mogę wytrzymać paskudnych woni,

Co ulatniają się z ciał okropnych obecna jest przerzutnia? Uzasadnij swoją odpowiedź. (0-1 p.)

Zadanie 15. Epitet: *paskudnych (woni)* wyjaśnia, że doznania zmysłowe jeziora są: (0-1 p.)

- a) higieniczne.
- b) kojące.
- c) pozytywne.
- d) negatywne.

Zadanie 16. W wersie: *To smród spod stopy, a tam czuć odbyt!* występują: (0-2 p.)

- a) dwie egzemplifikacje zapachowe (olfaktoryczne), czyli dwa przykłady.
- b) cztery synestezje.
- c) trzy wykrzyknienia.
- d) elementy językowe: *to* i *tam* udźwięczniające wypowiedź wykrzyknieniową.

Patryk Daniel Garkowski:

Lament jeziora

Zadanie 17. Czasownik w formie osobowej: *błagam*, gdy chodzi o wers: *Już dosyć, błagam, no dosyć!* figuruje jako: (0-2 p.)

- a) wyraz, oznaka rozpacz.
- b) pytanie retoryczne i zarazem uosobienie.
- c) wtrącenie.
- d) elipsa oraz wykrzyknienie.

Zadanie 18. Stwórz reklamę Kąpieliska Mydlinowego (specjalnie przeznaczonego dla ludzi) lub ewentualnie reklamę wymyślonego przez Ciebie basenu. Postaraj się, aby napisany tekst użytkowy zachęcał do skorzystania z oferty danego obiektu komercyjnego. W tym celu zaś możesz posłużyć się zabiegiem promocji czy innymi etycznymi środkami marketingowo-językowymi. (0-3 p.)

Zadanie 19. Co oznacza, że chłopcy *byli na bakier z wodą*? (0-1 p.)

- a) Oni unikali wody, po prostu nie myli się.
- b) Oni bardzo lubili wodę i codziennie w niedalekim jeziorze zażywali odświeżających kąpeli.
- c) Młodzieńcy wrzucali do jeziora odpady piekarskie, różne śmieci, nieprzyjemnie pachnące brudy.
- d) Młodzi ci ludzie nienawidzili czarodziejskiej wody, która szalenie uprzykrzała im egzystencję.

Zadanie 20. Wyrazem podstawowym dla tworu językowego: *nędzniutki* okaże się: (0-1 p.)

- a) przymiotnik - lichy albo rzeczownik - lichosć.
- b) przymiotnik - ubogi bądź też rzeczownik - ubogość.
- c) przymiotnik - nędzny lub rzeczownik - nędza.
- d) przymiotnik - koszmar.

Patryk Daniel Garkowski:

Lament jeziora

Zadanie 21. Określenie: *domek lichy* sygnalizuje, że: (0-2 p.)

- a) w jednostce mieszkalnej dzieci znajdowały się mroczne lochy.
- b) między innymi fundamenty obiektu stanowiły słabe i nędzne, podatne na warunki przyrodnicze.
- c) w siedzibie młodych samców wybudowano niegdyś: piwnicę, parter oraz pierwsze piętro.
- d) domostwo chłopców nie było wcale luksusowym obiektem mieszkalnym.

Zadanie 22. W wersie: *Ich domek lichy pogrzązał się w bagnie* czasownik *pogrzązał się* uznamy za: (0-1 p.)

- a) nieosobowy.
- b) niedokonany.
- c) dokonany.
- d) żywotny.

Zadanie 23. Strukturą lamentową w utworze najbliższą przypominającą refren okażą się wersy: (0-1 p.)

- a) *Nie mogę wytrzymać paskudnych woni,
Co ulatniają się z ciał okropnych.*
- b) *Chateczka nad wodą stała,
W bagnistą ziemię się zapadała.*
- c) *Kiedy robią zapasy -
Gdy się kotłują na niby.*
- d) *Więc woła chłopaczków woda:
„Niezmiernie mi jest was szkoda, [...].*

Zadanie 24. Jak sądzisz, dlaczego wprowadzony został myślnik (-) w wersie:

Kiedy robią zapasy -

***Gdy się kotłują na niby?* (0-2 p.)**

- a) Myślnik ten ma za cel zapowiadać wyjaśnienie słów z poprzedniego wersu (*Kiedy robią zapasy*).
- b) Myślnik informuje wprowadzenie za moment antytezy.
- c) Myślnik może sugerować czytelnikowi, że zaraz zostanie wyjaśnione znaczenie słów: *kiedy robią zapasy*, a należy zważyć na wieloznaczność tutejszą - bowiem robić zapasy można spożywcze, żywnościowe, zaś tutaj ewidentnie chodzi o zabawę fizyczną - przemocową.
- d) Najprawdopodobniej myślnik ten został wprowadzony po to, żeby wyklarować, ukazać poetycki paradoks.

Zadanie 25. W wersach:

Z wodą ci chłopcy byli na bakier,

***Zamieszkiwali nędzniutką chatę* można zauważyć: (0-2 p.)**

- a) antytezę.
- b) podobieństwo postawy dzieci do ich warunków mieszkaniowych (a więc zaprzeczenie kontrastu).
- c) hiperbolę (wyolbrzymienie) - w rzeczywistości dom chłopców nie stanowił ani trochę nędznego.
- d) przejawy czy sygnalizatory eufemizacji.

Patryk Daniel Garkowski:

Lament jeziora

Zadanie 26. Wypisz z tekstu jedno pytanie retoryczne. Następnie odpowiedz, jaka jest funkcja/jakie są funkcje tego tropu poetyckiego. (0-2 p.)

Zadanie 27. Odnajdź w tekście lirycznym dwie metafory - przenośnie. (0-2 p.)

metafora nr 1)

metafora nr 2)

Zadanie 28. Udziel odpowiedzi, gdzie znajdują się porównania? (0-3 p.)

- a) *Kłębi się we mnie jak nic.*
- b) *Śmierdzący ludzie to bestie.*
- c) *Przecina mnie jak sznyt.*
- d) *Więc woła chłopaczków woda.*

Zadanie 29. Wytwórz zaproszenie, w którym wcielisz się w postać jeziora - nadawcą zaproszenia ma być ten zbiornik wodny. Natomiast odbiorcami pisma użytkowego niech będą chłopcy, przy akwenu zamieszkujący. Oto masz zaprosić rzeczonych młodych obywateli do kąpeli. W zaproszeniu możesz posłużyć się różnymi atrakcjami, zachęcającymi do skorzystania z kąpieliska. Pamiętaj, że zaproszenie składa się z określonych elementów koniecznych. (0-5 p.)

Patryk Daniel Garkowski:
Lament jeziora

Zadanie 30. W wersach:

Gdy otwierają okna,

Gdy otwierają drzwi,

[...]

Gdy coś mówią do siebie,

Gdy śpią w swoich barłogach widoczna jest skonstruowana: (0-1 p.)

- a) animizacja - *Gdy*.
- b) anafora - *Gdy*.
- c) epifora - *Gdy*.
- d) metonimia (zamiennia) - *Gdy*.

Zadanie 31. Wypowiedź oznajmująca w czasie przeszłym: *I śmierdzieć przestali ci chłopcy* rozpoczyna się od: (0-1 p.)

- a) przydawki.
- b) okolicznika sposobu.
- c) spójnika.
- d) czasownika w stronie biernej.

Zadanie 32. W wersie: *I śmierdzieć przestali ci chłopcy* środkiem artystycznym potoczmem okaże się słowo: (0-1 p.)

- a) *chłopcy*, albowiem w języku oficjalnym w ten sposób nie określa się młodych ludzi męskiej płci.
- b) *śmierdzieć*, a wyraz ten stoi w jawnej opozycji do konstrukcji językowej: brzydko pachnieć.
- c) *przestali*, ponieważ w języku oficjalnym nie powinno się używać tak niekulturalnego, niemiło brzmiącego czasownika.
- d) *ci*, gdyż zaimek ten możemy zaliczyć do mowy potocznej, w mowie oficjalnej zaś ten zaimek nie występuje prawie nigdy.

Zadanie 33. Odpowiedz, dlaczego jezioro denerwowało się, bulgotało i kipiło? (0-2 p.)

Zadanie 34. Czy chłopcy mieszkający niedaleko wody przestrzegali higieny, myli się regularnie? (0-2 p.)

Zadanie 35. Jakie przykłady przykrych, chłopięcych zapachów docierały do odczuwającego jeziora? (0-2 p.)

Patryk Daniel Garkowski:

Lament jeziora

Zadanie 36. Jak jezioro rozpoczęło przemowę w kierunku chłopców?

Do jakiego faktu życiowego odniósł się zbiornik na początku swej wypowiedzi proszącej? (0-2 p.)

Zadanie 37. O co poprosiło jezioro występujące w utworze jednostki płci męskiej?

Jak uargumentowało swą prośbę oznajmioną? (0-2 p.)

Zadanie 38. Czy ostatecznie chłopcy wykąпали się w jeziorze?

Zastanów się i udziel odpowiedzi. (0-2 p.)

Zadanie 39. Napisz pracę na jeden z trzech poniżej zaprezentowanych tematów: (0-15 p.)

1) Spróbuj przeprowadzić analizę interpretacyjną utworu Patryka Daniela Garkowskiego pod tytułem: *Lament jeziora*.

2) Jak otoczenie reaguje na jednostki zaniedbane higienicznie? Napisz rozprawkę, w której ustosunkujesz się do problemu ważnego. Podczas pisania pracy koniecznie odnieś się do całości utworu Patryka Daniela Garkowskiego pod tytułem: *Lament jeziora*. Przywołaj wartościowe argumenty, potwierdzające tezę.

3) Czy warto się (regularnie) myć? Odpowiedz na pytanie w formie rozprawki. Podczas jej pisania odnieś się do całości tekstu Patryka Daniela Garkowskiego pod tytułem: *Lament jeziora*. Przywołaj wartościowe argumenty, które potwierdzą słuszność postawionej przez Ciebie tezy.